23) Voormalige Nicolaaskapel, tijdelijk ingericht als koffiehoek, met **ramen** (Max Weiss, 1955) van Limburgse heiligen Wiro, Plechelmus, Otgerus alsmede Gerlachus en Servatius; **piëta** (17e eeuw) op 'Martelarenaltaar O.-L.-V. van Smarten' en **beelden** HH. Theresia van Lisieux (gips) en Lambertus (keramiek). Tevens ligt hier opgerold een twintig meter lang handgeknoopt **statietapijt** (Atelier Pierre Cuypers, 1880), dat eens per jaar wordt uitgelegd.

24) **Ossuarium**: grafplaats van alle menselijke resten die in 2005 bij aanleg vloerverwarming in 21 kisten zijn verzameld en herbegraven. Plavuizen geven hier (en door hele kerk) oorspronkelijke 15e eeuwse buitenmuur aan.

25) Drie **biechtstoelen** (Petrus Vinck, 1730), iconografisch geheel met preekstoel, afkomstig uit Minderbroederskerk. Tevens alhier tijdelijk opgesteld: **schilderij** 'Kruisiging van Christus' (Jesse van Dun, 2020), nieuwste schenking aan kathedraal die nog definitieve plek moet krijgen.

26) **Raam** (Max Weiss, 1955): H. Johannes Nepomucenus, patroon van de biecht.

27) **Schilderij** 'Hemelvaart van Christus' (Thomas Bosschaert, 1651) met **raam** (Huub Kurvers, 2006) dat schilderij omlijst en waarin kleuren en lijnen uit schilderij in abstracte vorm doorlopen.

28) **Schilderij** 'Pinksteren: uitstorting H. Geest over Maria en apostelen' (Jacob de Wit, 1722).

29) Beeld '**Anna-te-Drieën**' (16e eeuw): sterke overeenkomst met kostbare Annatrits van Meester van Elsloo.

30) In nis marmeren **steen** uit opgravingen onder Sint Pietersbasiliek, Rome (bij graf van apostel en eerste paus, Petrus), geschonken door paus Benedictus XVI en geplaatst in 2005 als verbondenheid tussen lokale en wereldkerk.

31) Serie van vier **ramen** (Diego Semprun Nicolas, 2014/'23), in zelfde stijl als zijramen in Mariakoor. Alhier zogeheten Sacramentsramen. Links: 'Geen grotere liefde dan zijn leven geven voor anderen' met bovenaan gekruisigde Christus die Zijn leven geeft voor de volkeren van de wereld en daaronder Limburgse priesters die in de Tweede Wereldoorlog omkwamen in concentratiekampen vanwege hun verzetswerk, alsmede (in medaillons) enkele oorlogsheiligen. Tweede raam: 'Brood uit de hemel om met velen te delen' met bovenaan manna dat uit hemel regent om Gods volk in woestijn op weg naar Beloofde Land te voeden en Wonderbare Broodvermenigvuldiging – met actuele verwijzing naar bootvluchtelingen – en HH. Thomas van Aquino (schrijver Sacramentshymne), Moeder Teresa van Calcutta en Karel Houben uit Munstergeleen. Derde raam: 'Om te blijven gedenken' met bovenaan brandende doornstruik en Joodse volk dat het Paasmaal nuttigt en door Rode Zee trekt en (daaronder) Laatste Avondmaal en enkele heiligen, onder wie Norbertus van Gennep. Vierde raam: 'Roermondse Sacramentsprocessie' met (in medaillons) HH. Juliana van Cornillon uit Luik (door wie Sacramentsprocessie in Wereldkerk werd ingevoerd), Arnold Janssen uit Steyl, alsmede Maria Tauscher uit Sittard die in 2006, als eerste buiten Rome, in deze kathedraal werd zaligverklaard.

32) Marmeren **buste**: Angelus Graaf d'Ongnies et d'Estrees, 8ste bisschop van Roermond (Jan Pieter van Baurscheidt, 1734).

33) Renaissance **Sacramentsaltaar** (Peter van Aecken, 1595) (na aardbeving van 1992 heropgebouwd) met afbeeldingen van Laatste Avondmaal, Christus, Maria en diverse heiligen. In het tabernakel wordt het Heilig Sacrament bewaard.

34) **Ramen** (Joep Nicolas, 1956): 'Geboorte van Christus, verering van Brood en Wijn en de kerkvaders'.

35) **Sacramentskastje** (17e eeuw) van binnen belegd met ivoor.

Loop nu om het hoekje de trapjes op naar de absis van de kerk.

36) **Dalheimerkruis** (1300): oudste en meest bijzondere kunstwerk in deze kerk; houten miraculeus gaffelkruis, in 19e eeuw in bruikleen gegeven door toen opgeheven abdij te Dalheim (D) als dank voor onderdak van zusters in Roermond tijdens Franse Overheersing; **koorbanken** (17e eeuw) met bijzondere 'misericordes' (leunblokjes met afbeeldingen van duivelshoofden) en **schilderijen** 'Kruisafname' (Atelier Jan van Scorel, 1544) en 'H. Honoratus' (David Herregouts, 1625).

Loop nu via de andere trapjes naar beneden, via het Mariakoor, waar u eerder de rondgang begon, naar het midden van de kerk voor het vervolg en slot van uw rondgang.

37) **Hoofdaltaar** (Leo Brom, 1953/61): Naamse steen met bronzen panelen (Christus, Maria, twaalf apostelen en zes Limburgse heiligen) en in altaar relieken van onder meer HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus. Rechts: **evangeliestandaard** (houten adelaar, 17e eeuw), links: **ambo** (Bert Kreijen, 2006). Hoog bovenin hangend: **triomfkruis** (Atelier Pierre Cuypers, 19e eeuw).

38) **Bisschopszetel** (cathedra, Leo Brom, 1957) met op rugleuning wapen van huidige bisschop van Roermond en (klein) wapens van dekenaten.

39) **Ramen** (Joep Nicolas, 1953): in middenraam bovenaan 'Drie-eenheid en Aanbidding Lam', daaronder: 'H. Christoffel, patroon van stad en kerk'. Links: Maria en Michaël met zevenkoppige draak en HH. Servatius en Willibrordus. Rechts: uitbeelding zeven sacramenten door Bijbelse gebeurtenissen.

40) **Concertorgel** (Verschueren, 1955/2018): twee klavieren, 37 registers en 2.200 pijpen.

41) **Bezoekerscentrum** met winkel (Hamers/Voorvelt, 2007).

Daarmee eindigt uw rondgang. Maar... *Roermond heeft nog meer fraais uit haar rijke verleden*. Op kerkelijk gebied bv. de Romaanse **Munsterkerk** (13e eeuw, oudste dynastieke praalgraf van Nederland), de **Caroluskapel** (één van twee Nederlandse rococokerken), de **Minderbroederskerk** (rijke plafondschildering) én **Kapel In 't Zand** (bedevaartsoord). ***Mogen velen hier putten uit de historie van het geloof en gesterkt huiswaarts keren.***

Openstelling:
dagelijks van 14 tot 17 uur

Eucharistieviering:
Zondagen en hoogfeesten (die vrije dag zijn) om 11.30 uur

IS DIT MONUMENT U WAT WAARD?

De toegang tot de kerk is gratis en dat proberen we zo te houden. Exploitatie en onderhoud vergen jaarlijks echter meer dan € 200.000,-. Dat is ruim € 548,- per dag! Daarom vragen we van onze bezoekers een vrijwillige bijdrage. Help ons dit ruim 600-jarige kerkgebouw ook voor toekomstige generaties te kunnen behouden! Bij voorbaat hartelijk dank!
U kunt cash doneren via de collectebus of digitaal via de QR-code in de kerk of uw bijdrage overmaken op: NL 34 INGB 0001 0305 18
t.n.v. Parochie H. Christoforus Roermond
mail: roermond@roermondparochiecluster.nl

ST. CHRISTOFFEL
KATHEDRAAL
ROERMOND

Uitgave: Sint-Christoffelgilde Roermond
Druk: 20e volledig herziene druk, juni 2025
Tekst: Gijsbrecht Dieteren
Vormgeving: Quantiquali.nl

www.kathedraal-roermond.nl

Toevallige bezoeker of toerist geboeid door dit mooie historische bouwwerk, verlangend naar een oase van stilte in de stadsdrukte; christen op bezoek voor gebed in uw kerk; zoekende mens die misschien hier een antwoord vindt

Nederlands

WELKOM IN DE KATHEDRALE KERK VAN ST. CHRISTOFFEL TE ROERMOND

De kathedraal aan de Markt van de stad Roermond is een indrukwekkende getuige van haar geschiedenis, een middelpunt van cultuurhistorie en geloofsbeleving.

Samen met Munsterkerk, Caroluskapel, Minderbroederskerk, Stadhuis en Prinsenhof, ligt zij in het eeuwenoude centrum van de stad en is zij de ***weerspiegeling van het rijke verleden***.

Vóór 1400 bevond zich even ten westen van deze kerk een kleine parochiekerk, die echter buiten de stadsomwalling kwam te liggen. In 1410 werd daarom een nieuwe kerk gebouwd 'binnen de muren', vermoedelijk onder leiding van bouwmeester Gisbert Schairt uit Zaltbommel. Het is de ***oudst bestaande kerk in de typische Nederrijnse gotiek***, een kruisbasiliek met ingebouwde westtoren, dwarspand met driezijdige sluitingen en een driebeukig hallenkoor (15e en 16e eeuw).

De kerk is getroffen door diverse rampen: beeldenstorm, brand, storm, verwoesting in de Tweede Wereldoorlog en in 1992 nog een aardbeving. Tussen 1948 en 1957 werden kerk en toren heropgebouwd naar ontwerp van de architecten Alphons Boosten en Fritz Peutz. Van 2005 tot 2007 heeft een ingrijpende renovatie plaatsgevonden, onder leiding van architect Piet Mertens.

De St. Christoffelkathedraal is niet alleen een historisch monument met een rijke kunstschat, maar ook een levendige katholieke kerkruimte. Sinds 1661 is zij ***bisschopskerk (=kathedraal) van het in 1559 gestichte bisdom Roermond***. Dat maakt haar in kerkelijk opzicht tot hoofdkerk van de provincie Limburg. Hier vinden dan ook op hoogfeesten pontificale H. Missen plaats met de bisschop, priester- en diakenwijdingen en verschillende andere bijzondere plechtigheden. Ook is de kerk centrum voor liturgie en kerkmuziek in Limburg.

Samen met de Munsterkerk is zij ***parochiekerk van de Roermondse binnenstad***, waar gelovigen samenkomen om te bidden tot God en de sacramenten te vieren. De eucharistieviering is de samenkomst van katholieken waarin Jezus Christus tot hen komt. Door te luisteren naar Zijn Woord, maar ook persoonlijk in het sacrament van de Eucharistie (Brood en Wijn zijn Lichaam en Bloed van Christus). Zo worden zij één gemeenschap die leeft in de geest van Christus, die Hem wil navolgen in woord en daad, gedragen door paus, bisschoppen, priesters, diakens, religieuzen én leken. Ook vandaag, nu voor vele mensen in Europa het geloof in God niet meer vanzelfsprekend is, willen de christenen in deze stad graag ten dienste staan van de velen die hier wonen of te gast zijn.

EEN BEKNOPTE RONDGANG DOOR DE KERK

1) **Raam** (Frans Nicolas, 1870): 'Dood en tenhemelopneming van Maria'; enige raam dat Tweede Wereldoorlog overleefde.

2) **Maria-altaar** (Atelier Pierre Cuypers, 1890): drieluik van gepolychromeerd houtsnijwerk met 'vijftien blijde, droeve en glorievolle Rozenkransgeheimen' én verschijning van Maria aan H. Dominicus; altaarreliëfs met Oud-Testamentische voorstellingen; in nis typisch kruis van schippersgilde.

3) **Altaar** en **ambo** (Egino Weinert, 1985) van brons, voorstellende Bijbelse 'Emmausverhaal'.

4) Serie van vier **ramen** (Diego Semprun Nicolas, 2005/'12): vier titels van Maria. Links: 'Magnificat' met daaronder regionale Mariabedevaartplaatsen Gulpen, Panningen en Weert; daarnaast 'Sterre der Zee' met Limburgse Maassteden Venlo, Roermond en Maastricht (drie kerken) en grote regionale Mariabedevaartplaatsen Maastricht, Roermond en Kevelaer; daarnaast 'Boom van Jesse' met regionale bedevaartplaatsen Venlo, Sittard en Landgraaf en geheel rechts 'Verheerlijking van Maria' met bedevaartplaatsen Echt, Thorn en Tienray.

5) **Schilderij** en **grafepitaaf** (1884) ter nagedachtenis aan in 1684 'in geur van heiligheid' overleden Joanna van Randenraedt (Godvruchtige vrouw aan wie tijdens haar leven bijzondere gaven werden toebedeeld). Haar grafkelder – tegel in vloer markeert toegang – werd in 2005 (her)ontdekt.

6) **Drieluik** (Albin Windhausen, 1926): 'Kruisafname' met rechts H. Jacobus en links H. Christoffel; daarboven zes van twaalf **apostelbustes** (Henri Vivroux, 1783/86) (zes andere aan overzijde in Sacramentskoor) afkomstig uit afgebroken H. Nicolaaskerk in Maastricht en later uit (aan eredienst onttrokken) Augustijnenkerk aldaar. In nabijheid tevens communiebank met biddende **engelenbeelden** (F. Dieterch, 1833) van eikenhout.

7) **Schilderij** 'Stigmatisatie van Sint Franciscus' (18e eeuw) en – overzijde, (hoog boven onder gewelfboog die aanzet gaf tot ombouw van kerk in driebeukige hallenkerk) **Christoffelbeeld** (19e eeuw).

8) **St. Jacobskapel**: in nis in buitenmuur bijzondere armreliek van H. Jacobus, kalkstenen Jacobusbeeld (1510), kast met relieken van diverse heiligen, houten plastiek voorstellende H. Jacobus als pelgrim (Charles Vos, 1940) en ramen (Leo Reihs, 2004) voorstellende levensverhaal van Jacobus, pelgrimage naar diens graf in Santiago de Compostela en Roermond als halteplaats op pelgrimsroute vanuit Friesland.

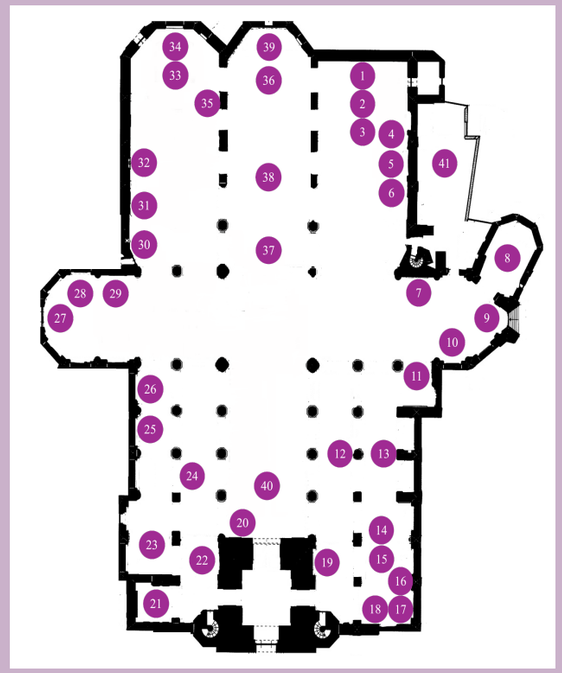

9) Op sokkel boven houten ingangsdeur: **Christoffelbeeld** (Joep Thissen, 1895) zijnde gipsprototype van koperen beeld (Cox) dat tot 1921 op toren stond.

10) **Communiebank** (18e eeuw) en **drieluik** 'Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand' (Pierre Evers, 1905).

11) **Schilderij** 'Maria Tenhemelopneming' (Jacob Sitterich, 1737), **beeld** 'Maria aan de Maas' (aangeklede staakmadonna, 1850) en **raam** 'Al Licht' (Bernd Nestler, 2011) – vanwege innovatief karakter, eigentijdse technieken en vernieuwende wijze als voorzetraam – winnaar prijsvraag Provincie Limburg bij 450-jarig bisdomjubileum.

12) **Preekstoel** (Petrus Vinck, 1725) in Vlaamse rococostijl: onder kuip voorstellende H. Jacobus van Marchia die ketterij vertrapt. Let op ratten en niet zichtbare maar wel voelbare manchetknoop.

13) **Biechtstoelen** (18e eeuw) afkomstig uit Straelen óf Xanten (D); daarboven twee **ramen** (Jean-Paul Raymond, 2010): 'Roermondse kathedralen'. Rechts: afgebroken Middeleeuwse H. Geestkerk (van 1559 tot 1661 bisschopskerk) met wapen eerste bisschop (Lindanus) en 20e eeuwse H. Geestkerk (in 2005 bij renovatie van déze kathedraal een jaar lang bisschopskerk). Links: déze kerk (sinds 1661 bischopskerk) met afbeelding H. Christoffel, wapen bisschop Paredis (eerste bisschop van in 19e eeuw heropgerichte bisdom) en symbolische verwijzing naar HH. Petrus (sleutels), Johannes (Lam), Jozef (staf met lelie), Theodorus (martelaarspalm) en Robertus (boek leraar): patroonheiligen van pastoors van in 2010 aan eredienst onttrokken H. Geestkerk.

14) Voormalige Romboutskapel, nu **doopkapel**: met beelden van HH. Lucas, Rochus, Antonius en Jozef (19e eeuw), eikenhouten beelden van HH. Petrus en Paulus (Atelier Oor, 1900) en **ramen** (Jean-Paul Raymond, 2014) 'De levensloop van iedere christen', beginnend met doopsel en dan pelgrimsweg van leven onder teken en bescherming van het kruis.

15) **Doopvont**: Venetiaanse mozaïeksteentjes (Antoon Molkenboer, 1941) oorspronkelijk bedoeld voor in Tweede Wereldoorlog verwoeste Eglise du Saint Esprit in Parijs. Op rand bassin doopformule, op kolom H. Geest als duif en doop van Christus door Johannes de Doper.

16) Enkele van veertien door kerk verspreid hangende **kruiswegstaties** (Albin Windhausen, 1890/'91).

17) **Schilderij**: 'H. Catharina' óf 'H. Agnes' (17e eeuw).

18) **Altaar** met schildering 'H. Johannes de Doper' (18e eeuw). Daarboven **raam** (Annemiek Punt, 2011) geïnspireerd op H. Thomas More, waarbij blauw verwijst naar doop, geel naar wijsheid en creativiteit, opgaande lijnen naar eeuwig leven, figuur in geel naar verdediger van het geloof, en zwaard en weegschaal naar strijdbaarheid en gerechtigheid.

19) Grootste van tientallen in kerk aanwezige **grafstenen** (1592, 3.000 kg., oorspronkelijk gelegen in Mariakoor) en – overzijde – vitrines met kleine selectie kerkelijk vaatwerk.

20) **Schilderijen** 'Petrus en Paulus' (Zeger Jacob van Helmont, 1724) en toren (86 m., verwoest 1945, herbouwd 1957) met vijf klokken – waaronder Mariaklok (1892, 4.612 kg.) – en bekroond door koperen, van 22 karaats bladgoud voorzien, **Christoffelbeeld** (3,57 m.); in portaal onder toren enkele grafstenen in muur en eigentijds Christoffelbeeld (Jean Notten, 2003).

21) **Bisschoppenkapel**: geschilderde portretten van eerste bisschoppen van Roermond (16e t/m 18e eeuw), raam met wapens van bisschoppen vanaf 1853 en H. Christoffel (Gerard Lelivelt, 1971) en – aan muur – wapens van recente voorgangers van huidige bisschop, alsmede beeld 'Maria Onbevlekt Ontvangen', patrones van het bisdom (19e eeuw). Toegangsdeuren: panelen van vroeger koorhek (1733).

22) **Schilderij** 'Maria Boodschap' (Helena Leemans, 18e eeuw) en – overzijde – vitrinekasten met wisselende tentoonstelling van selectie uit rijke collectie kerkelijk textiel, dat elders opgeslagen ligt en hangt in geklimatiseerde beveiligde ruimte.